

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază

Problema moșilor

De un timp încoace se agită mult ideea: *Cum să fie ajutați locuitorii Munților apuseni*, cari poartă luptă aprigă pentru existență, neputând alunga sărăcia dela vârtile lor străbune... Nu e zi dată de Dumnezeu în care să nu apară știri, uneori foarte triste, despre moși. Persoane private și oficiale au făcut și fac anchete, ca să scoată la iveală motivele sărăciei. Chiar și unii membri ai înaltului guvern au făcut vizite la fața locului, promițând ajutoare și ușurări de sarcinile publice ce apasă greu umerii locuitorilor acestora.

Publicul mare — după atâtea încercări — își va fi format părerea, că lucrurile vor fi apucați acum pe o pantă mai norocoasă pentru moși. Unii poate consideră chestia aceasta ca încheiată și vrednică de a se lua dela ordinea zilei.

Realitatea este *alta*. Inafară de câteva vagoane distribuite de porumb, livrat prin cooperative — cu preț destul de urcat, — de alte îmbunătățiri nu prea avem cunoștință. Ceva favoruri mărunte, de caracter personal, se vor fi făcut. Publicul mare muntean însă luptă tot cu greutatea de până aci. Sufere mai ales de lipsă de muncă, neputându-și valorifica nici forțele fizice în nici o direcțiune de câștig, și nici produsele ce s'a îndurat solul sterp al le dăna în acest an de muncă economică, mai ales nu-și poate desface vitele care nu se bucură de prețul cuvenit.

Se pune întrebarea: Nu ne au la inimă cei ce luptă pentru binele nostru, al moșilor? La inimă ne au, nu le putem contesta bunăvoința. Se depune, din toate părțile, mult zel întru a servi pe moși. Nenorocul e, că *nu ne cunosc*. Și vai de bolnav când medicul îi prescrie numai din *auzite* medicamentele și nu din intuiție proprie.

Alții umblă prin munți, adevărat, dar sânt foarte grăbiți. Cunosc moșii și regiunile lor din fuga trenului, nu după studiu mai temeinic la fața locului. Chiar și membrii guvernului cari au umblat prin câteva localități (Brad, Abrud, Huedin, Cluj) au căzut în această greșală. Din petrecerea de câte o oră două într'o localitate, nu se pot dobândi destule experiențe. Persoanele cu care în fuga mare am convenit au spus numai păsurile lor, mai mult personale, decât de caracter general. Pășurile mărunte au putut să fie sanate. A vindeca rane personale sau rane care privesc un sat ori două, nu însemnează că s'a ajutat un ținut întreg. Cu moșii cam așa s'a procedat. S'a pus leac pe unele rane locale,

și au rămas deschise ranele generale ce mistue partea cea mai mare a corpului.

Toată lumea știe cum se fac audiențele. Sânt lăsați în fața ministrului cei ce se declară grăbiți, sau au mai mare gură și strigă mai tare. Mulțimea rămâne îndărăt. Și, cum ministrul e grăbit, mulțimii nici nu-i mai vine rândul. Nu un c-as ori două, ci ceva mai multșor ar trebui să se petreacă în câte o localitate, ca să i se cunoască păsurile. Pentru că bine să ne însemnăm, sânt unii cu păsurile ce nu îndrăsnesc a le descoperi, nu cumva să se expună odiiului cutărei persoane cu trecere în sus și cu putere multă în jos...

Anchetele au laturea aceasta gingașă. De aceea rar sânt încoronate cu succes.

Chestia moșilor mai are o lature, care sub raporturile economice și ea trebuie să cadă sub examinare. *Altele* sânt remediile ce trebuie aduse băeșilor, *altele* crescătorilor de vite, și *altele* dogarilor sau ciubărarilor. Ieftinirea prafului, promisă celor ce scot minerale din pământ, nu înseamnă că din aceea profită ceva crescătorul de vite sau dogarul. Nici pădurile date în exploatare ciubărarilor nu ușurează pe cei din regiunile unde îndeletnicirea principală e pășunatul turmelor, sau plugăritul în condițiile maștere ce le oferă solul stâncos. Și, trebuie să știm, că sub raporturile economice munții apuseni diferă mult dela loc la loc. Prin o măsură oarecare un sat poate fi satisfăcut, altuia — din contră, i se fac mari greutatea de trai, sau se expune cu totul la ruină. În punctul acesta, dacă nu mai mult, s'a deschis o controversă între diferitele regiuni ale munților apuseni.

În adevăr, vizitele s'au făcut — cum am amintit — numai pe la Abrud și Brad, apoi Huedin și Cluj. Au rămas cu totul nevizitate: Valea-Arieșului, Valea Ierei etc., adică părți ale munților apuseni, unde îndeletnicirile poporului sânt altele, decât ale ținuturilor cercetate, și unde locuiește o populație română trudită și foarte numeroasă, și tot așa de vrednică a fi ținută în seamă, ca și populația din celelalte regiuni muntoase.

Astfel pot constata, că problema moșilor nu este studiată și nici rezolvată. —

Cei ce umblă prin munți nu vor fi trecut cu vederea trista apariție, că prin defrișarea pădurilor s'a periclitat și se periclitează mereu pământurile de cultură, câte b'ată le avem. Povoairile dese tot mai mult duc la vale solul, lăsând privirilor stâncile pleșuve. Coastele dealurilor ce călătoresc mereu la vale, aduc mereu nimicire și puținului pământ roditor ce s'ar afla aproape de alvia văilor. În loc de

Elveția deci, cum zic unii Munților apuseni, nu peste mult toți munții aceștia vor avea înfățișarea de stânci și nisip, împrăștiind groază în sufletul celor ce-i privesc.

Continuând stările actuale, nu că populația istorică, — cu trecut atât de glorios, — se va stânge, dar nici *munți* nu vom mai avea, decât ruine pustii până și de fiare sălbatice.

Nu sânt singur în asemenea sinistre concluziuni. Toate persoanele de inimă împărtășesc aceste vederi. Strigătele sânt: *Să aparăm populația! Să aparăm și solul!* Pentru că muntenii fără munți nu pot exista.

Eată de ce s'a născut ideea unui *congres* al moșilor și a unei comisiuni permanente, tot a moșilor. S'a simțit necesitatea regenerării, care trebuie să vie, dacă e vorba să mântuim munții... *Să dăm altă față și solului, și populației!*

Ideea e una din cele mai fericite. Sânt om bătrân, — totuș pare c'aș întineri, văzându-o realizată. Și se poate realiza, — dacă politicianismul nesăbuit și luptele de partid ar mai slăbi.

Problema moșilor rămâne problemă națională de întâiul rang. Prot. *Vasile Gan*.

Activitatea pastorală

I

Cu începerea iernii activitatea pastorală devine mai intensivă. Incep cursurile de instrucție pe seama adulților, în școală și în casele culturale. Ceice și-ar mărgini activitatea la slujbe bisericesti în Dumineci și sărbători, realizează foarte puțin din programul de muncă a preotului de azi.

Important e pentru preot să umple orele cu lucruri vrednice și în legătură cu misiunea sa și să se deosebească de omul profan. Ceasuri goale (ca să nu vorbim de zile și de săptămâni) în viața păstorului de suflete sunt cu neputință, când conștiința răspunderii e trează.

Arareori e prilej de fapte mari, dar o viață întreagă, țesută din acte de conștiință e mai rodnică decât câteva fapte mari, cari storc admirație, dar nu pot fi imitate. Cu ce-ți umpli zilele?

În ziarul pastoral al unui preot din apus iată ce citesc despre activitatea dintr'o zi:

8—9 a. m. Lectură și studiu pentru pregătirea predicii și conferinței.

9—12 a. m. La cancelaria oficiului parohial, resolv corespondența și stau la dispoziția celor ce îmi cer sfat și aviz. În acest timp președintele societății tinerimii îmi cere sfat, cum să trateze cu elementele turbu-

lente din societate. Un capelan îmi dă să revizuesc niște rapoarte la tipar. O femeie din comisia de vizitatori îmi aduce la cunoștință, că un tată în agonie și a exprimat dorința, să primesc a fi tutorul orfanilor săi. Un tinăr ni-a cerut informații, că vrea să studieze teologia.

O femeie tinăra îmi cere o recomandare să capete un post. Un tată necăjit mă roagă să intervin la Direcția școlii în cauza fiului său. O mamă tinăra vrea informații speciale ca să poată răspunde băiatului ei relativ la viață, moarte, religie.

Judecătorul de la Tribunalul Criminalilor infanților a venit la mine spre a conferi confidențial într'un caz important.

Un credincios îmi descopere necazurile lui negustorești. În tot timpul acestor convorbiri, am fost chemat la telefon să iau dispoziții în diferite chestii ale organizațiilor parohiale și a activității lor.

12—1:30. Invitat la Camera Comercială, unde e masă comună; acolo mi se cere „să spun câteva cuvinte“.

2—4. Ore de catehizație la liceu.

4—5. O înmormântare.

5:30—6:30 Inapoi la cancelarie. — Discuție cu profesorul de muzică și stabilirea programei pentru concertul religios. Instrucții comitetului organizator.

6:30—7:30. Cină la Șeful Spitalului. Raportul surorilor de caritate. Convorbire cu cei însănătoșiți înainte de ieșirea din spital. Distribuie de mici daruri.

7:30—8:30 Vizitarea acasă a bolnavilor, însoțit de un asistent de la spital.

8:30—10. Ședință cu consiliul parohial.

10—11. Corespondență, studiu și la odihnă.

T. Scorobet.

Al VIII-lea congres general

ținut de Asociația «Andrei Șaguna» a clerului Mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș

Pentru stimularea interesului preoțimii, față de problemele religioase de caracter liturgic, clerul mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, a ținut la Lugoj în 10 și 11 Noembrie 1927 al 8-lea congres general al Asociației «Andrei Șaguna».

În seara zilei de 9 Noembrie a. c. s'a ținut ședință a comitetului central al asociației.

Joi dimineața, în 10 Noembrie la 9¹/₂ ore, în biserica din centrul orașului, P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului, înconjurat de numeroși preoți, a săvârșit sfânta Liturghie, invocând pogorârea harului Sfânt peste cei adunați.

La serviciul divin, pe lângă aproape 200 congresiști, au asistat autoritățile civile și militare, și numeroși credincioși.

Corul măestrului Vidu, sub conducerea prof. Filaret Barbu, a dat răspunsurile în decursul serviciului divin, iar la priceasnă a predicat prot. A. Muntean al lui Vasile.

Terminându-se serviciul divin, congresiștii au trecut în sala prefecturii, unde protoiereul Dr. Gh. Ciuhandu, consilier eparhial din Arad și președinte al Asociației clerului, deschide congresul, propunând ca președinte de onoare pe P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului. Adrează apoi salutul de omagiu I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae din Sibiu, care din pricina binecuvântate n'a putut participa asemenea salută pe toți reprezentanții autorităților, societăților, presei și pe congresiști. Arată totodată însemnătatea congresului, activitatea dezvoltată de asociație, și avantajile numeroase ce prezintă Lugojul pentru punerea în aplicare a străduințelor preoțimii noastre.

P. S. Sa Grigorie, episcopul Aradului, în mijlocul ovațiilor entusiaste, salută pe toți și le mulțumește pentru dragostea ce o arată față de problemele religioase, morale sau de cult. Ce privesc biserica noastră, ținând să arate și modul cum preotul își poate pune mai cu folos răvna în slujba sfintei noastre biserici.

Prin protopopul Andrei Ghidiu, se aduce salutul episcopiei din loc, iar din partea clerului din județul Severin prin protopopul Dr. Gh. Popovici, Lugoj.

În numele armatei vorbește dl general Oprescu, în numele județului dl prefect Dr. Corneanu, în numele primăriei Lugoj primarul I. Hrambașa, iar în numele «Societății femeilor române ortodoxe» avocatul Popescu Tudor.

Protopopul Muntean Oravița scoate în relief activitatea neobositului muncitor, protopopul G. Popovici, al cărui jubileu de 40 ani de protopopiat se va serba în curând.

Se trimit telegrame omagiale Regentei, ministrului cultelor și I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae.

Ședința se încheie cu acestea, iar la ora 3 d. m. în prezența P. S. Sale episcopul Aradului, Grigorie, se redeschide cetindu-se lucrările: «Esența cultului ortodox» de Pr. Dr. Felea și «Atitudinea liturgică a preotului», de Prot. Dr. Șt. Cioroianu.

În legătură cu chestiunile din lucrările citite se fac diverse propuneri și se deschide o serie de discuțiuni.

Pr. C. Turicu arată atitudinea demnă ce trebuie să aibă preotul în momentul slujirii la altar.

Pr. Melentie Șora, propune elaborarea unui regulament pentru uniformizarea serviciilor liturgice.

Dl N. Colan, secretarul general al asociației, arată rostul congreselor asociației și motivele pentru care actualului congres i s'a dat caracter liturgic: Lumea protestantă arată un deosebit interes față de cultul nostru. Cu atât mai mult trebuie să ne trezim noi conștiența

comorilor neprețuite pe care le cuprinde cultul ortodox.

Congresul acesta e menit să facă acest lucru. El poate fi considerat euharistic care se va ținea — probabil — peste doi ani.

Protop. Dr. Gh. Ciuhandu reasumând cele discutate încheie ședința, anunțând ședința viitoare pentru 11 Nov., când redeschizându-se s'au continuat discuțiunile asupra problemelor liturgice, s'au citit rapoartele generale și telegramele primite din diferite părți ale țării.

În urmă prot. Dr. Gh. Ciuhandu, mulțumind P. S. Sale episcopului Grigorie, care a onorat cu prezența sa congresul, autorităților care au primit atât de prietenește pe membrii clerului și tuturor participanților, încheie congresul.

Nr. 10834 Pres. 1927.

Notificare oficială

Preacucernica preoțime este poftită a aduce la cunoștința tu uror, ordinul circular Nr. 27,293/927 al ministerului de interne referitor la dobândirea și pierderea naționalității române:

«Unele autorități ne au întrebat dacă pot înscrie ulterior în registru de naționalitate pe copiii minori întrucât părinții lor sânt înscriși deja și n'au cerut la timp și înscrierea copiilor.

Față cu această întrebare, avem onoare a vă face cunoscut că minorii, întrucât părinții lor sânt înscriși în registre, au dobândit naționalitatea părinților. Acest fapt se arată precis în art. 3 din regulamentul pentru constatarea naționalității române.

Deci și ei au drept la naționalitatea română, nu însă și la liberarea certificatului de naționalitate, care după cum v'am comunicat cu circulara Nr. 22,480 din 16 Noembrie 1925, se liberează numai într'un singur exemplar capului de familie. Ei, minorii, nu pot fi treuți nici în certificatul de naționalitate al părintelui, de oarece nu sânt înscriși în registru de naționalitate.

Pentru dovedirea cetățeniei lor, minorii din această categorie vor putea utiliza certificatul de naționalitate al părintelui însoțit de actul de naștere sau legitimare.

Totodată vă rugăm să binevoiți a face atenți pe posesorii de certificate de naționalitate că atunci când au trebuință să dovedească cetățenia lor în fața vreunei autorități cu ocaziunea cumpărării de locuri, solicitări de slujbe etc., să depună copie legalizată depe certificatul de naționalitate păstrând originalul».

Sibiu, 16 Noembrie 1927.

FOIȘOARA

Ce vrea să ne aducă pactul?

— Art. II și III din proiectul de concordat —

Cartea dlui Popescu Tudor, anunțată în numărul precedent al ziarului nostru, este mult mai cuprinzătoare, decât să nu revenim cel puțin asupra unora din expunerile sale așa de luminoase și inspirate de dragoste și durere pentru țară, neam și lege.

Prezentăm, cu acest prilej, cititorilor: articolele II și III din «Proiectul de Concordat între Sf. Scaun și Regatul României»:

ART. II. În regatul României Ierarhia Catolică va fi astfel constituită:

A) Pentru ritul grec:
Provincia bisericească a Albei-Iulia și Făgărașului,

MITROPOLIE BLAJ:

cu patru sufragane:

1. Oradea-Mare;

2. Lugoj;

3. Cluj (scaun episcopal și corpul canonicilor transferat dela Gherla);

4. O nouă eparhie ce urmează să fie creată în Nord, cu reședința episcopală la Baia Mare sau la Sighet;

Din această eparhie fac parte și greco-rutenii cu o administrație specială.

B) Pentru ritul latin:

Provincia bisericească a Bucureștilor;

MITROPOLIE BUCUREȘTI:

Cu patru sufragane:

1. Alba-Iulia.

2. Timișoara.

3. Satu-Mare și Oradea-Mare «unite aequae principaliter». Odată cu ratificarea prezentului Concordat, încetând Administrația Apostolică, teritoriul Oradiei Mari trece sub jurisdicțiunea episcopului din Satu-Mare.

4. Iași. Acestei eparhii i se va alipi și Bucovina.

Teritoriul vechiului regat iese de sub jurisdicțiunea Congregației de Propaganda Fide pentru a intra în dreptul comun.

C) Pentru ritul armean:

Un șef spiritual pentru toți armenii din regat cu reședința la Gherla.

Sfântul Scaun nu va proceda la nicio modificare a Ierarhiei stabilite mai sus, sau a limitelor provinciilor bisericesti și a eparhiilor, fără un acord prealabil cu Guvernul român, cu excepțiunea micilor modificări cerute de binele sufletesc al credincioșilor.

În acest articol se stabilește ierarhia catolicilor.

Nu e nevoie cred să insist: Puterea de lucru a unei biserici este în funcție de ierarhia ei și de numărul de slujitori la fiecare teaptă. Este ușor de înțeles că una este să aibă preotul catolic 200 credincioși, și alta e să aibă preotul ortodox 3 sate cu 3—4000 de suflete!

Catolicii știu această, și de aceea înmulțesc cât pot numărul clericilor, cari constituiesc ierarhia lor.

Procesul dlui M. Manoilescu

Procesul fostului subsecretar de stat, dl *M. Manoilescu*, acuzat de crimă contra siguranței statului, s'a terminat, după deliberare de câteva zile, cu sentință de achitare.

În legătură cu achitarea dlui Manoilescu, guvernul a dat următorul comunicat presei:

Consiliul de război al Corpului II de armată, cu trei voturi contra două, a achitat pe dl Manoilescu.

Guvernul trimetându-l înaintea instanțelor de judecată a socotit că era necesar să se dea un exemplu, chiar la o primă încercare, pentru a se preveni tentative ulterioare mai serioase și mai daunătoare siguranței statului.

Consiliul de război făcând abstracție de aceste consecințe a crezut că nu era cazul să se aplice legea în toată rigoarea ei.

Din atitudinea ce vor avea de aici înainte cei care prin uneltirile lor nu se sfiesc să pue în primejdie însăși soarta statului, se va constata dacă indulgența Consiliului de război a fost îndreptățită. Sentința dată închide acest caz special.

Ea nu poate avea însă nici o înrâurire asupra hotărârii guvernului de a cere aplicarea legilor față de oricine ar mai încerca să turbure ordinea publică și siguranța statului.

Proiecte de legi. Nou proiect de lege s'a prezentat parlamentului nostru din partea guvernului. Proiectul cuprinde sancțiunile necesare împotriva celor care ar încerca acțiuni în contra așezămintelor constituționale, a formei de guvernământ, a așezării monarhice sau a siguranței statului. A fost votat în ședințele corpurilor legiuitoare din 13 i. c.

Ministrul finanțelor a întocmit (facă din 1925) un proiect de lege al băuturilor spirtoase, depeș pe birourile corpurilor legiuitoare, ear acum a trimis o adresă celorlalte departamente, arătând necesitatea unei legi a băuturilor spirtoase și alăturând un extras al proiectului întocmit în acest senz. Proiectul de lege are ca bază următoarele principii:

- Stabilește un program pentru stângerea în 12 ani a spiritului din buctate pentru buctură;
- Reglementarea fabricării alcoolurilor din fructe, cautand să se obțină un produs mai puțin vătămător, ear de alta îndrumarea spre o folosire mai buna, și anume pentru alimentarea prin industrializarea lor;
- Se limitează băuturile spirtoase de consumat, la maximum de tarie de 25 grade;
- Inființarea la sate de organe de supraveghere, care să aiba grija stăvilirii răului de az.

Cum se vede în acest articol, ei vor avea 2 mitropolii cu eparhiile lor proprii și 9 episcopi; în total 11 eparhii.

În România avem astăzi 18 milioane de locuitori. Admițand ca sunt 12 milioane români ortodocși, răman 6 milioane români minoritari. Din aceștia catolicii, nu sant mai mulți de cât 3 milioane, în cari intră 1 jum. milion români noștri pe cari îi pierdem definitiv prin concordat.

Prin urmare ia 3 milioane credincioși, catolicii au 11 eparhii având ca șefi 2 mitropolii și 9 episcopi, — pe cand 12 milioane ortodocși au 18 eparhii având ca șefi 3 mitropolii, 1 arhiepiscop și 14 episcopi.

Proporția numerică fiind 1 la 4, noi, ortodocșii ar trebui să avem 44 eparhii, cu 44 de mitropolii și episcopi.

Prin urmare, din această proporție rezultă că deoarece catolicii vor avea ierarhie de 4 ori mai mare decât a bisericii dominante, puterea lor de lucrare catolică este de 4 ori mai mare.

Dacă adugăm la această putere numerică și puterea imenselor ei averi, este evident că

Inaugurarea noului seminar teologic

Duminea trecută, în 13 Noemvrie a. c., a avut loc cu deosebită solemnitate inaugurarea noului nostru seminar teologic în edificiul arhiepiscopiei de pe Spinarea Cănelui, unde este plasat.

După terminarea sfintei Liturghii și invocarea Duhului sfânt în biserica catedrală, elevii și corpul profesoral s'au întrunit în sala seminarului. După sosirea I. P. S. S. Arhiepiscopului și Mitropolitului nostru *Nicolae*, însoțit de Vicarul arhiepiscopesc *Achimandritul Dr. Vasile Stan*, și de asesorii consistoriali, directorul seminarului, părintele *Gh. Maor* a oficiat slujba sfințirii apei, apoi a rosut o frumoasă vorbire, amintind că «pentru seminarul teologic, al cărui prim început de an școlar îl facem acum și aici, ziua de azi are însemnătate deosebită: azi își începe solemn munca de fiecare zi, chiar de fiecare clipă, pentru pregătirea harnicilor lucrători la biruința deplină a evangheliei în mijlocul vieții, lucrători devotați cum îi așteaptă Domnul și bunul nostru popor. Și ne bucurăm din inimă, că împrejurările i-au permis înat Preasfințitului și bunului nostru Părinte a fi de față pentru a ne binecuvânta intențiile și strădaniile de viitor».

Arată apoi în câteva cuvinte că seminarul, având la temelie ca piatră fundamentală pe *Piatra Cea din Capul Ungurului* și principiile Lui de viață făcătoare, așa cum le a înțeles ortodoxia creatoare a acelor genii morale — sfinții Părinți — va căuta fără odihnă să dea evangheliei misionari, altarului suflete devotate și înălțate, și poporului adevărați părinți.

Se adresează apoi elevilor spunându-le, că dacă din peste 260 inși, câți au cerut să fie primiți în seminar, au ajuns numai ei, în aceasta să vadă voia Domnului, care lucrând prin oameni i-a ales pe ei să l fie învățați; să se facă vrednici de alegerea aceasta. În aceeaș vreme i-a trimis aici și dragostea poporului nostru față de altarul Domnului și de o viață morală superioară, dragoste, care s'a manifestat față de ei prin sfa ul părinților și prin religiozitatea moștenită dinainte de leagăn în sufletul lor. Dragostea trebuie răsplătită prin adevărata dragoste de părinte, gata de jertfă pentru fiii săi sufletești. Să caute să devie părinți, așa cum îi dorește și i-a dorit poporul totdeauna: înțelepți, învățați, vrednici, cuvioși, lauda bisericii și mângâierea poporului. Ca să ajungă la aceasta, în loc de legi școlare, să aiba sapată adânc în suflete o singură lege: «Așa să lumineze lumina voastră (purtarea noastră) înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl nostru cel din ceruri». Fînd cei dintâi elevi al seminarului, au datoria, să aibă și mândria, de a lăsa urmașilor o astfel de pildă, încât și Domnul și oamenii să-i binecuvinteze totdeauna.

Incheie rugând pe Dumnezeu să ajute tuturor celor ce au, sau vor avea vre-o legătură cu noua școală, — să o ridice spre culmi de glorie, ca să reverse din belșug bucurie în inima I. P. S. Sale, din a cărui părintească înțelegere

opera ei de catolicizare va reuși tot mai mult.

ART. III. Nici o parte din teritoriul Regatului României nu va depinde de un episcop, a cărui reședință s'ar afla în afara granițelor statului român; deosemena nici o eparhie din România nu va putea să se inunde dincolo de granițele țării.

Acest articol e menit să arunce praf în ochii naivilor, deoarece dacă nici unii din catolicii noștri nu vor depinde de vr'un episcop extra-teritorial, în schimb toți catolicii vor depinde direct și absolut de șeful suprem, papa dela Roma. Proba rezultă din faptul că Concordatul e încheiat de însuși papa în calitatea sa de șef absolut al tuturor catolicilor din lume, deci și a celor din România.

Tocmai aici este marele pericol național pe care l reprezintă Concordatul. Catolicii noștri se supun orbește papei, fără să discute măcar ordinele sale, ori care ar fi ele. Or, papa face politica sa și nu pe a noastră. Un singur exemplu: În anul 1912, ungurii desperați că, românii se unguresc așa de greu, au cerut papei să-i

a necesităților sufletești ale poporului nostru și a vremilor schimbate a luat ființă, iar peste popor să coboare în curs de secole harul lui Dumnezeu prin slujitorii ce-i va pregăti. Mulțumește celor ce au ridicat nimbul serbării prin prezența lor și, declarând deschis cel dintâi an școlar la seminar, roagă pe I. P. S. Părinte Arhiepiscop și Mitropolit să binecuvinteze intențiile și strădaniile școlii.

Luând cuvântul I. P. S. Sa Mitropolitul și-a exprimat bucuria că a putut lua început această școală, chemată să servească unei mari necesități de a crește viitori slujitori ai altarului Domnului, pentru că în întreagă Mitropolia noastră luptăm cu o grea criză de păstori. Accentuează că gândul său îi era îndreptat spre o pregătire academică a clerului, totuși s'a văzut nevoit a grăbi pașii multora spre altarul Domnului, ca bisericile noastre să nu rămână fără a se propovădui cuvântul cel de viață dătător al Mântuitorului.

În cuvinte calde sfătuește corpul profesoral să încerce ca prin toate mijloacele, atât ale instrucțiunii, cât și ale educației, să reverse Duh de evlavie în sufletele elevilor legându-le voința lor de voința sfântă a lui Dumnezeu.

Îndeamnă apoi pe elevi să se apropie cu toată cucernicia de preoție, deși astăzi pentru ei această mare și sfântă misiune este un câmp necunoscut. Îi îndeamnă să suprime orce rău din sufletele lor, să se roage lui Dumnezeu ca să le lumineze gândurile și voința în drumul pe care au pornit. În fine le-a împărtășit binecuvântarea sa arhierescă.

Cuvântul arhieresc a făcut o adâncă impresiune asupra tuturor celor prezenți.

Corul academiei teologice «*Andreiane*» a îmbogățit programul cu câteva cântări religioase.

După executarea ultimei cântări religioase, festivitatea a luat sfârșit.

Ierarh sârb în călătorie

Episcopul *Nicolae Velimirovici* din *Ohrida* a întreprins o călătorie în America, unde a vizitat coloniile sârbești și a studiat condițiile de viață ale sârbilor. Din America s'a întors în Anglia, unde are mulți prietini. La 16 Noemvrie va ține o conferență la universitatea din Londra. Are o scriere în l. engleză: «*Renașterea spirituală a Europei*». Impresiile sale din această călătorie le-a comunicat unor redactori de ziare și reviste religioase. Coloniile sârbești, spune Ierarhul, sunt înfloritoare. Și până acum din America le-au venit în țară pioneri ai renașterii religioase. A admirat în America interesul religios al muncitorilor, spre deosebire de socialismul muncitorilor din Europa.

Situația ortodoxiei rusești se lămurește. Emigranții în Europa și în America au prilejul să judece prin comparație ce e de reținut și ce ce trebuie întărite pozițiile creștinești. — În Duminea proxima Ierarhul sârb va predica în catedrala St. Paul.

ajute în acest scop, adică să-i ajute la desnaționalizarea românilor. Deoarece în acel moment avea interes să ajute pe unguri, imediat a dat bula, «*Christi fideles graeci*», din 8 Iulie 1912, prin care a aprobat înființarea episcopiei greco-catolice-maghiare cu reședința la *Hajdu-Dorogh*.

Această episcopie s'a format cu românii uniți din episcopii unite de *Blaj*, *Gherla* și *Oadea-Mare*. Papa a ordonat ca în această episcopie limba liturgică să fie greaca veche bisericască, ear în serviciile extra-liturgice să se întrebuințeze limba maghară.

Prin urmare, el, papa, a răpit românii uniți—cari se uniseră cu el ca să aibă sprijin l — limba lor maternă, pentru că așa li comanda politica lui. Românii noștri uniți au tipat atunci cerând ajutor și dela noi, cei din vechiul regat. Li s'a dat sfatul să se întoarcă la ortodoxie, ca să scape de magharizare.

Ei bine, așa de mare a fost autoritatea papei, că românii uniți din 83 parohii cu 328 filiale și 178 cătune, au preferat să se magharizeze, decât să se întoarcă la religia lor stră-

Fixarea datei Paștilor

— De Baron GUSTAV BEDEUS —

(Urmare).

Cu privire la singuraticile obiecțiuni ale dlui Chiricescu eu observ următoarele:

ad. 1. Eu am zis, că referitor la Paștile din 1927. Sf. Sinod pe baza Păscăliei dlui Chiricescu pag. 25, 26 după greșitele cicluri lunare ale Dsale a declarat ca zi de lună plină ziua de 16 April în loc de 17 April; de aceea Paștile trebuia sărbate la 17 April. Pe urma Sf. Sinod tot în sensul Păscăliei Dsale Sf. Sinod a amânat Paștile pe 24 April pentru ca să nu cadă deodată cu pasha evreească.

Dl Chiricescu numește «necontrolată» informația mea, iar informațiunile mele ca nejustificate prin nimic. Dsa rămâne cu părerea că luna plină astronomică a fost în 17 April, pentru aceea a trebuit să fie sărbate Paștile la 24 April.

Dar eu constat în chip neîndoelnic că «Sf. Sinod a hotărât: «să se stabilească sărbătoarea sfintei Paști conform normelor date de dl profesor Chiricescu în Păscălia ce a prezentat Sf. Sinod în sesiunea trecută și care acum este dată la tipar». (Vezi Nr. din Februar 1926 al revistei «Biserica ortodoxă română» pag. 91).

De aceea a fost trimisă autorităților superioare bisericești numai «Păscălia» dsale, iar nu și «Așezarea Păscăliei».

Deci informațiunile mele nu sunt «necontrolate», iar afirmația mea este pe deplin justificată. Aceasta trebuie să o știe și dl Chiricescu. Nici cum nu este cinstit, că dsa prezintă chestiunea tot așa, ca și când Sf. Sinod ar fi fixat Paștile pe 24 April din motivul, că luna plină astronomică a căzut pe 17 April. Aceasta nu e adevărat.

2. dl Chiricescu zice, că n'am amintit, că dsa în lucrarea «Așezarea Păscăliei» și a schimbat fundamental părerea prezentată Sf. Sinod în Păscălia, zicând acum, că în cazul, când după ciclurile lunare Paștile nu cad pe același zi ca după luna plină astronomică, atunci să fie hotărâtoare aceasta din urmă. Prin aceasta se declară pentru fixarea astronomică a Paștilor, iar de calcularea după ciclurile adeseori necorecte să se țină seama numai în cazul când conșună cu cea astronomică. Atunci pentru ce voește dl Chiricescu să le mențină și pe acestea?

Constat, că dl Chiricescu s'a convins însuși de inexactitatea propunerii dsale de mai înainte și totuși îmi face reproș pentru faptul, că și eu am constatat, că Sf. Sinod pe baza greșitei propuneri de mai înainte a dsale a adus o hotărâre greșită.

Dar eu nici nu aveam pentru ce să mai amintesc că dl Chiricescu mai târziu și a schimbat părerea. Este chiar foarte puțin interesant a observa, cât de des și o schimbă.

Lucru hotărât este numai că Sf. Sinod conform hotărârei citate mai sus a fixat Paștile din 1927 numai pe baza lucrării «Păscălia» și după cum recunoaște acum și însuși dl Chiricescu, s'a hotărât greșit.

moșească. (P. Gârboviceanu, Episcopia de Haidu-Dorogh).

Alt exemplu: Cu ocazia încoronării primului rege al tuturor românilor, în catedrala dela Alba-Iulia, clerul catolic de și compus din cetățeni români, și alături de el clerul român unit, adică actualul Mitropolit al Bajului Dr. Vasile Suci; Episcopul Lugojului, Dr. A. Nicolescu; Episcopul Gherlei Iuliu Hossu și Episcopul Orăzii Mari Dr. Traian Frențiu, deși se pretind români adevărați, totuși, la ordinul nuntului papal de atunci Marmaggi, au refuzat să intre în catedrala creștină ortodoxă pentru a fi alături de regele țării în acel moment solemn și unic, pentru că așa a fost ordinul papei, care firește în modul acesta s'a amestecat în viața noastră internă.

Concordatul. A apărut: «Studiul de drept constituțional: Cea mai mare primejdie națională actuală a României, Concordatul cu papa, de Popescu Tudor, avocat, prof. de legislație la Seminarul central, consilier eparhial al Arhiepiscopiei Bucureștilor». Conține proiectul de concordat cu explicarea fiecărui articol. Studiu vrednic de citit și de răspândit. Prețul 50 Lei.

Pentru Sf. Mănăstire Brâncoveanu

— Colectele se continuă cu aceeași râvnă. —

Urmăm cu publicarea sumelor rezultate din colecte și plasări de cărămizi. Remarcăm și de astădată evlaviosul interes pentru cele sfinte, manifestat de: Nicolae Pampu din Petroșani, Traian Păcală din Făgăraș, Ilie Roman din Covargic (jud. Constanța), ieromonahul Modest Vlăsceanu dela Mănăstirea Cernica, Dr. I. Garoiu din Brașov ș. a.

Ofrandele de astăzi sânt următoarele:

Nicolae Pampu, catehet în Petroșani, a colectat Lei 300 și a plasat cărămizi în valoare de Lei 8700, cu totul 9060

Traian Păcală, catehet în Făgăraș, a colectat Lei 500 și a plasat cărămizi în valoare de Lei 5100, cu totul 8600

Ilie Roman, mare proprietar în Covargic jud. Constanța, a colectat Lei 290 și a plasat cărămizi în valoare de Lei 2840, cu totul . . . 3130

Cu lista de subscriere Nr. 50, a colectat Modest Vlăsceanu, ieromonah în Mănăstirea Cernica, dela Elena

D. Nicolau, din București, Calea moșilor Nr. 240 Lei 1000 și dela alți credincioși Lei 1460, cu totul 2460

In lista de subscriere Nr. 33 a contribuit Dr. Ioan Garoiu, avocat din Brașov Lei 1000 și Florica Garoiu Brașov, Lei 1000, cu totul 2000

In lista de subscriere Nr. 45 a contribuit David Țaruș, preot în Măstăcan, jud. Neamț. Lei 1000, alți credincioși Lei 180 cu totul 1180

Constantin Pop, director al «Albinei» Sibiu 498

Protoieria Mușcel (Câmpulung) a colectat Lei 230 și a plasat cărămizi în valoare de Lei 120, cu totul 350

In lista de subscriere Nr. 64 au contribuit mai mulți enoriași din parhia Stupca 280

Pr. George Boticescu, în Boticești. 150

Total Lei: 27,708

Suma de mai înainte Lei: 2.772,917

Total general Lei: 2.800,625

Dsa îmi face reproș, că l-am criticat fără să-i cunosc și lucrarea sa din urmă; ca și când eu aș fi voit să critic toate lucrările dlui Chiricescu! Eu am criticat numai «Păscălia» dsale pe baza cărții Sf. Sinod a hotărât sărbarea Paștilor făcând o dublă greșală.

De altfel eu m'am simțit îndreptățit a presupune, că o autoritate ca dl Chiricescu nu și va fi schimbat părerea tocmai într'un punct principal într'o altă lucrare apărută aproape în același timp cu cea dintâi. De aceea nici din motivul acesta n'am avut trebuință să cunosc și cea de a doua scrisoare a dsale.

Dar în cazul acesta excepțional că el și-a schimbat părerea, n'a fost oare o datorie de conveniență a dlui Chiricescu, a mi atrage atențiunea încă în primul răspuns al dsale, ori măcar îndată ce am zis că eu nu cunosc a doua lucrare a dsale.

Este ridicul, că dsa, nu găsește ca cinstit, că eu n'am rectificat, că dsa și-a schimbat părerea, doar eu nu puteam bănuți aceasta. Nu este oare cu mult mai necinstit, că — deși am declarat că nu cunosc cea de a doua lucrare a dsale abia acum după un an îmi spune, că dsa

acolo recomandă calculul astronomic și că îmi fac mie reproș, că n'am făcut convenita îndreptare în decurs de un an.

Dar cum s'a spus, aceasta ulterioară schimbare de părere a dlui Chiricescu nici nu poate fi luată în considerare la problema ce ne preocupă: fixarea Paștilor în 1927.

Acum adecă s'a declarat și dsa pentru calcularea astronomică a Paștilor! Tocmai aceasta o recomandam și eu și conferința panortodoxă!

Prin aceasta dl Chiricescu a recunoscut principiul că singurul corect este calculul astronomic, iar nu acela al ciclurilor lunare; a recunoscut, că și sinodul niceean aceasta o doria, de aceea a încredințat biserica din Alexandria, să comunice tuturor bisericilor data astronomică a sărbării Paștilor. Norma niceeană pretinde calcularea Paștilor după adevărata luna plină, iar nu după cea adeseori greșit indicată de ciclurile lunare.

Eu cred, că în felul acesta este eschis orice caz de coincidență cu pasha evreească. Căci pasha evreească nu cade decât foarte rar în ziua după luna plină și aproape niciodată într'o Duminecă.

Dela conferențele preoțești

Care este modul și care sânt mijloacele, prin care preotul poate preîntâmpina propaganda bolșevistă și propaganda seculară în comunele rurale?

(Urmare).

Printre ei se numără, în primul rând, o seamă de unguri. Iată, ca exemplu, ce scria etnograful ungar, Ștefan Gyöffy, (la anul 1915) despre rolul bapșismului în rândurile poporului român: «O cerință principală a credinței baptiste este ca tot baptistul să citească Sf. Scriptură și să vestească neîncetat cuvântul evangheliei. Până când fostul său preot — (al românului ortodox devenit baptist) se opunea înființării școlii de stat (maghiară) în comuna sa, baptistul o pretinde categoric. Scopul său nu este: să se maghiarizeze... El nu mai este valah, nu este nici ungar, el este înainte de toate baptist, care vrea să citească S. Scriptură; ear ca să poată ceti, îi trebuie școală de stat... Purificarea sufletească și morală decurge fără preot oficial și din ea rezultă cultivarea poporului, — și pe urmă maghiarizarea. Foloasele bapșismului

pentru noi, maghiarii, sânt inculcabile. Să se lățească bapșismul cât de mult, căci el conduce pe români — la maghiarizare. Spre bucuria noastră bapșismul se și întinde spornic. Autoritățile, care împedecă întinderea sa liberă păcătuiesc în contra intereselor naționale maghiare».

Dela evreime, eată ce se spune printr'o broșură tradusa românește și intitulată: Miliioanele care trăesc acum, nu vor mai muri niciodată: «Îndreptarea relelor sociale și drumul spre fericire unde se găsește oare? Numai în sinul evreilor, — declară broșura, — pentru că poporul izraelit a mai avut domnia asupra popoarelor de pe pământ; această domnie a fost luată cu adevărat dela evrei, când ei s'au abătut dela legile Domului, și când ea a fost dată păgânilor, din cari s'au ridicat toate împărățiile creștinilor de azi; dar puterea acestor creștini păgâni se sfârșește cu anul 1914. Fericirea pe pământ (raiul bolșevic) va veni numai prin cutremure (prin revoluții). Ear spiritul revoluției este copt pretutindeni și nu peste mult ne vom împărțăși în toate țările Europei de nesfârșitele bunătăți ale raiului din țara lui Lenin». (Urmează)

Calcularea după ciclurile lunare — contra dispoziției niceene — se folosea, în loc de stabilirea anuală prin biserica din Alexandria, numai în urma faptului, că acele cicluri, după știința astronomică de atunci păreau a fi exacte și este adevăr, abia numai după 312 ani au arătat cu o zi mai mult. Astăzi când știm că ciclurile adeseori sunt neexacte deci necorespunzătoare regulii niceene, trebuie abandonate.

Aș dori ca Sf. Sinod să și însușească acest punct de vedere al specialistului său.

Aceasta este *singura cale de a încunjura trecerea* peste 25 April în cazul unei amânări din cauza coincidenței cu pașa evrească, pentru că Paștile veacuri de-a rândul nu se vor mai întâlni și poate că în 1000 de ani nici nu vor mai întâlni chiar în zilele de 19—25 April.

Vechea Păscălie însă nu mai poate fi susținută:

1. pentru că în caz contrar Paștile adeseori cad după 25 April îndreptat, ceea ce este împotriva normei niceene;

2. pentru că postul Sf. Apostoli Petru și Pavel ar fi eliminat uneori întreg, și adeseori în parte;

3. pentru că îndreptarea calendarului tocmai pentru aceea s'a făcut, ca ziua de 21 Martie să cadă pe equinoctiu, adică Paștile să se sărbătorească conform normei niceene în Dumineca după întâia lună plină care urmează după equinoctiu, iar nu în Dumineca după întâia lună plină, care urmează la intervalul de 13 zile de la equinoctiu;

4. pentru că vechile cicluri lunare nu indică, în sensul normei niceene luna plină adevărată ci a cincisprezece zile după aceasta ca lună plină.

3. Dl. Chiricescu declară, ca neadevărat, «că el ar fi socotit greșit luna plină pashală, fiind că el a luat de bază greșitele cicluri lunare», provocându-se la pag. 41 a Păscăliei dsale. Acolo zice: «Luna plină cea astronomică este ho'arătoare», dar adaugă îndată: «o cunoaștem, pe cât se poate (!)», cu ajutorul Temeliei-lunii, așa dară totuși pe baza ciclurilor lunare.

Tot asemenea și propunerea dsale dela pag. 25, după care Sf. Sinod a hotărât Paștile, — se bazează pe luna plină cea după cicluri, iar nu pe cea astronomică. Dsa zice: «Când vor cădea Paștile în a. 1927 după calendarul de curând îndreptat? Anul 1927 coincide cu anul al 6-lea al ciclului lunar... Deci cu ajutorul ciclului lunar și a Temeliei lunii am constatat că în anul 1927 luna plină pashală va fi în 16 April, Sâmbătă; prin urmare 17 April e Dumineca Paștilor. Iar noi vom serba la 24 April spre a nu ne serba Paștile în aceeași zi cu Evreii».

Nu este ne mai auzit, când zice dl. Chiricescu, că eu aș fi afirmat un neadevăr, spunând, că «dsa a socotit luna plină pe baza greșitelor cicluri lunare»?

La pagina 41 mai amintește ca ciclurile să fie îndreptate prin observarea anilor seculari reductibili și Proemtoza luni.

Eu nici n'am contestat, că dsa în unele privințe a îndreptat vechile cicluri lunare. Cu toate acestea eu le-am numit greșite, pentru că cu toate îndreptările, cari li se fac, ele totuși rămân greșite, așa că după ele și Paștile s'ar fixa adeseori greșit.

Aceasta o recunoaște și dl. Chiricescu, chiar prin aceea, că în lucrarea «Așezarea păscăliei» zice: «dacă Paștile după cicluri n'ar cădea pe ziua corectă, adică pe Dumineca după prima lună plină a primăverii, calculareale (a Paștilor) să se facă după luna plină astronomică».

Cu toate acestea este «un neadevăr» că dl. Chiricescu în Păscălia Dsale n'ar fi calculat pe o zi greșită luna plină tocmai pe baza ciclurilor greșite. (Urmează).

Expoziția de artă țărănească, organizată în Timișoara și deschisă solemn în 6 Noemvrie, — de față fiind P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului, primarul Timișoarei, și mulți alți fruntași ai vieții publice, — a avut succes desăvârșit. Timp de 8 zile, cât a stat deschisă, a fost vizitată de numeros public, care a rămas mulțumit peste așteptare de bogăția și frumusețea obiectelor expuse și datorite hărniciei și artei înăscute țărănimii române. Președinte al expoziției a fost dl. prof. D. Comșa, venerabilul octogenar, care la deschidere a rostit un inimos cuvânt, aducând laude meritate celor ce au expus obiectele, și mulțumiri celor ce au ostenit la organizarea expoziției.

INFORMAȚIUNI

Congresul dela Alba-Iulia. Guvernul, în preocuparea sa de a păstra orașului Alba-Iulia caracterul de simbol al unității naționale și al încoronării primului rege al tuturor românilor, n'a acordat autorizația cerută pentru ținerea acestui congres în 20 Noemvrie a. c., — dar a lăsat la tudenie partidului național țărănesc să și țină congresul anual în ori care alt oraș din țară. Comitetul de direcție al partidului, întrunit în 13 I. c., a hotărât amânarea congresului.

Moțiunea votată în unanimitate, la congresul anti-alcoolic de la Cernăuți în 9 Noemvrie, cere ca alcoolismul să fie considerat ca o primejdie națională, care contribuie la ruinarea fizică și morală a celor de la orașe și de la sate. Se impun imediate măsuri legislative, care să introducă în școală predarea de noțiuni asupra primejdiei alcoolismului; înlăturarea funcțiilor publice cari fac abuz de alcool; desființarea imediată, fără desbăgubri, a fabricilor de spirt; închiderea crâșmelor de pe tot cuprinsul țării, la sate și orașe, în zilele de sărbătoare legală, iar pentru Dumineci, de Sâmbăta dela ora 6 d. a. până Luni dimineața; prohibirea vânzării de alcool tineretului și încurajarea din partea autorităților, pentru înființarea de societăți anti-alcoolice. S'a mai cerut închiderea tuturor crâșmelor deschise în Bucovina și Basarabia contra legii, dela unire încoace, precum și legferarea opțiunii locale, prin exprimarea liberă a voinței băbaților și femeilor dintr'o localitate, atunci când se cere înființarea de noi crâșme.

Impotriva beției. Societatea de cumpătare *Trezvia* din Cernăuți grăește: «Fraților, 5400 vagoane de spirt curat de 100 grade se fabrică anual în țara noastră... Cine îl fabrică? Străinii. Cine îl beau? Românii. Eată dece ajungem, fraților, la sapă de lemn; eată dece ne prăpădim și murim cu zile; eată dece umplem spitalurile, temnițele și casele de nebuni... Noi acum 5 ani în urmă am înființat o societate de cumpătare cu numele *Trezvia*, în satul Arbore, jud. Suceava, în care cine intră, trebuie să juruiască că nu va mai bea rachiu. Inceputul? tare a fost anevoios; dar, acum avem în toată Bucovina peste 40 societăți cu mii de membri. Cărciumarii au început să se teamă de noi, iar capitalul rachiuului ne atacă din toate părțile. În urma acestor rezultate ne-am întărit și mai mult, și pe zi ce trece rândurile ni se înmulțesc. Astfel fiind, cine vrea să-și vadă satul său fruntea satelor, să facă la fel ca noi, iar pentru orice lămuriri stăm la dispoziția or cui. Societatea noastră a început tipărirea unei biblioteci de propagandă, cu Nr. 1, despre: «Cum s'a înfăptuit prohibițiunea băuturilor alcoolice în Statele-Unite» de Ștefan Bidnei, președintele societății *Trezvia*, Cernăuți. Un exemplar 10 lei și se poate comanda direct dela societatea *Trezvia*, Cernăuți, strada Petru Liciu 12.

Congres studentesc. Ministerul de interne a aprobat ținerea la Oradea a congresului general studentesc în 27—29 Noemvrie 1927. Inscriserile pentru participare încep în 17 Noemvrie la centrele studențești. Transportul pe căile ferate și găzduirea la Oradea sânt gratuite.

Știre ziaristică. Joi, 1 Decemvrie 1927 apare în Cluj o mare gazetă săptămânală, de informații și luptă, intitulată *Apărarea*. Această gazetă, inițiată de un grup de repetați publiciști ardeleni, sub conducerea dlui Dr. Sebastian Bornemisa, este complet independentă și se va bucura de colaborarea intelectualilor din toate partidele.

Micșorarea tarifelor pe calea ferată. În 10 Noemvrie a. c. s'a întrunit la București comisiunea tarifară a căilor ferate și a hotărât ca noul tarif de persoane să intre în vigoare dela 1 Ianuar 1928. Acest tarif nou cuprinde reduceri între 10 și 15 la sută la clasa II-a și a III-a, față de tariful de acum. Se sporesc tarifele pentru clasa I-a, cu aproape 10 la sută, până la distanța de 200 kilometri. Dela 200 kilometri în sus și aceste tarife se reduc cu 15 la sută.

Primul restaurant ardelean, fără băutură alcoolică, s'a deschis zilele acestea în *Mediaș*, unde se servesc bucate bune, gustoase și nu scumpe. Vivat sequens!

ȘTIRI LOCALE

Conferența. Duminecă, în 20 Noemvrie 1927, ora 6 seara, va vorbi în sala prefecturii județene dl. prof. univ. și rector G. Bogdan-Dulcă (subiect rezervat).

— În seriile din 21, 22 și 23 I. c., în aceeași sală, va ține trei conferențe, ilustrul oaspe din *America*, dl. profesor dela universitatea din Jale și filoromân Upton Clark, care va vorbi despre interesante probleme actuale, despre viața universitară, și viața intelectuală în Statele unite. Publicul sibian este invitat să participe în număr cât mai mare.

Festival. Comitetul pentru ajutorarea sinistratilor din județul Sibiu, sub Președenția dlui Dr. Nic. Regman, a hotărât, în ședința din 31 Octomvrie a. c., a aranja, cu concursul tuturor societăților artistice și filantropice, fără deosebire de naționalitate și confesiune, din orașul nostru Sibiu, un *festival*, cu scop de a augmenta *fondul pentru ajutorarea sinistratilor județului nostru*. Onoratul public, atât din Sibiu, cât și din întreg județul, este rugat cu stăruință a lua parte și a contribui astfel atât moralicește, precum și materialicește la reușita reprezentării, pentru care în mod nobil și cu abnegațiune se lucrează. Reprezentațiunea se ține în Teatrul orașenesc, în ziua de 25 și 26 Noemvrie 1927. Prețurile locurilor sânt cele obișnuite. Pătri peste taxe se primesc și se vor chita pe cale ziaristică. Detalii pe afișe.

Teatru. Artiștii români, de mâna întâi, dsoara *Sorana Topa Maximilian* și *Storin*, susținuți de un ansamblu valoros, au jucat în teatrul sibian, în 12 Noemvrie a. c., piesa în 3 acte, *Dsoara Nastasia*, de M. Zamfirescu. Lucrarea, dc un dramatism sguđuitor, a dat puțință marilor artiști să și desfășoare calitățile prin jocul lor natural și de o putere covârșitoare. Subiectul dramei este scos din viața de mahala a Bucureștilor, cu părțile ei triste și păcătoase din vremea actuală. Tablourile acestei vieți, — zugrăvite în culori realiste și interpretate cu mijloacele așa de superioare ale artiștilor noștri bucureșteni, — nu puteau decât să obție mulțumirea publicului numeros sibian, care le-a și subliniat prin repetate aplauze.

Piesa de Ibsen, *Un dușman al poporului*, în 4 acte, se va juca în teatrul sibian, Vineri, în 18 I. c. ora 8^{1/2}, seara, de trupa teatrului național din Cluj, cu concursul art stului P. Sturza, dela teatrul național din București. Bilete: la Librăria Foaia Poporului.

Ședința literară. La «Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu» se ține Joi în 24 Noemvrie a. c. ședința literară în localul Reuniunii din strada Brukental Nr. 17. Inceputul la ora 8 seara. Conferențar: dl. Dr. Gh. Preda, dir. ospiciului de alienași din Sibiu. *Comitetul.*

Concertul Corăscu. Duminecă în 20 Noemvrie, la 9 ore seara, în teatrul orașenesc și sub patronajul dlui prefect al județului Sibiu, se dă concertul cântereturii *Corăscu*. Programul conține și duoioase doine, cântece vesele, din toate provinciile țării, precum și o parte umoristică. Bilete: la Librăria Foaia Poporului.

Adunare. Se convoacă adunarea generală extraordinară, a liceului «Gh. Lazăr» din Sibiu, pe ziua de 27 Noemvrie 1927 ora 11 a. m. în sala de ședințe a liceului «Gh. Lazăr», pentru alegerea comitetului școlar pe timp de 4 ani. Intrucât la termenul acesta nu s'ar întruni numărul membrilor cerut de regulament, adunarea generală extraordinară se ține în 6 Decemvrie a. c. ora 11 a. m., cu orice număr de membri. *Diracțiunea*

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe Mercuri la 23 Noemvrie 1927, la ora 4 (16) d. m. în sala de ședințe a primăriei. La ordinea zilei este și Adresa comitetului școlar a liceului de fete «Domnița Ileana», referitor la prețul de răscumpărare pentru terenul de patinaj.

Poșta redacției

Rugarea Administrației: Abonații noștri, în răsplată cu plata abonamentului, sânt stăruitor rugați să-și achite, fără amânare, abonamentul.

Pr. I. D. în V. Mulțămiri, pe calea publicității, nu se obișnuiesc în asemenea cazuri.

Nr. 392/1927 prot.

(133) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Fântâna, cu filia Hoghiz, protopopiatul Rupeni (Cohalm) se publică din nou concurs cu termen de 30 de zile, dela prima apariție în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Intrigirea dela stat.
2. Sesiune parohială veche 4¹/₂ jug. cat. și 5 jug. primit din reforma agrară.
3. Locuință în casele parohiale și folosirea curții, grădinei și a dependințelor de acestea.

4. D. la circa 140 familii din parohia Fântâna și 30 familii din filia Hoghiz, câte una ferdelă nouă (20 lit) cucuruz. Vaduvii și văduvile plătesc pe jumătate.

5. Stoa stabilită și uzitată în protopresbiteratul Cohalm.

6. Trei stânjini lemne de foc lungi, aduși în curtea parohială de parohieni.

Concurenții să-și înainteze cererile de concurs Oficiului protopopesc ortodox Rupeni (Cohalm) însoțite cu toate documentele necesare, și, spre a face cunoștință cu poporul, să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică pentru de a cânta, predica sau celebra.

Oficiul Protopresbiterat ort. Rupeni (Cohalm) în înțelegere cu Consiliul parohial respectiv.

Ștena, la 10 Octombrie 1927.

Jerolim Buzea
adm. prot.

(130) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea locului de paroh în parohia de clasa II a **Criștor**, protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Veniturile legate de acest post sânt:

1. Intrigire dela stat conform coatei B.
2. Sesiune parohială, 10 pământ arător și 3 jugare pășune.
3. Stola obișnuită.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt invitați să și înainteze cererile provăzute cu documentele justificative în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiterat și cu prealabila încuviințare a acestui oficiu să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii, spre a le cânta, cuvanta și eventual a celebra.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial și cu adunarea parohială.

Brad, la 18 Octombrie 1927.

Alex. Fugată
adm. protopopesc.

„Dacia Traiană“

Inst. de arte grafice, de editură și comp., S. A Sibiu.

Convocare

Domnii acționari ai institutului de arte grafice de editură și Compactorie S. A «Dacia Traiană», conform §. 12 din statute se invită la

Adunarea generală extraordinară,

care se va ține în ziua de 30 Noembrie a. c., la ora 6 seara, în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Urcarea capitalului societății prin o nouă emisiune;
3. Eventuale propuneri.

Domnii acționari sunt rugați să depună acțiunile la băncile «Abina», «Banca Centrală» sau la cassa societății cel mult până la 27 Noembrie a. c.

Sibiu, la 8 Noembrie 1927.

(132) 1—1

Consiliul de Administrație.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu****Calendarul Bunului Creștin**

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1928**Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri**

Conținutul acestui Calendar este următorul:

Jalea țării. — Repriviri (supra anului 1927). — Din viața Regelui Ferdinand I. — Un mare împărat despre Isus Hristos. — † Dr. Ioan Mihu. — Versuri religioase: Nașterea Domnului, și Înălțarea. — Peatra. — Lumină în întunec. — Pace vouă! (versuri). — Curtea de Argș. — «Și ne iartă nouă»... (din viața voevozilor români). — Căsătoria morților. — Obicei la greci. — Gonrea diavolilor. — Preoteasa în mijlocul sătențelor. — Pentru trezirea conștiinței creștine. — Nou imn. — În post. — La poarta raiului. — Dumnezeu știe ce face. — Fel de fel: 1. Ce poate rugăciunea! — 2. Țăranii tot mai cuminte. — 3. Cei trei magi. — 4. Cămașa fericitului. — 5. Țăranul și boșevicul. — 6. Cum să ne purtăm cu peoții? — Gume ș. a.

Chipuri: † Regele Ferdinand I. — M. Sa Regina Maria. — M. Sa Regele Mihai I. — Înalta Regentă: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, George Buzdugan. — A. S. R. Principesa mamă Elena. — Biserica episcopală dela Curtea de Argeș.

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea târgurilor ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu **Șematismul** bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catheți și învățători, — și altă ediție **fără Șematism**.

Prețul: Ediția cu Șematism 50 Lei, — fără Șematism 20 Lei Plus porto postal **Lei 10**, și sânt a se trimite înainte prin mandat postal.**Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat****A apărut**

În «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17
scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după

A. Huonder, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

prof. la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană.

Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administrația Revistei teologice:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de Nicolae Colan, profesor.

A apărut

În «Biblioteca Bunului Păstor» Nr. 15

Un păstor model

scrierea admirabilă a scriitorului cunoscut cetitorilor noștri **Gr. Petrov**, tradusă de **P. S. Sa Episcopul Nicodem**. E o lectură ca și care alta mai frumoasă și mai instructivă nu putem recomanda preoților noștri. A ieșit în zilele acestea din Tipografia arhidiecezană din Sibiu și se poate comanda de la Librăria arhidiecezană cu prețul de Lei 70. Ar trebui să nu lipsească din casa nici unui preot.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Norși alte povești, de **E. HODOȘ**.

Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

În Librăria Arhidiecezană

se află spre vânzare

Din viețile sfinților

de

Mihail Sadoveanu și D. D. Patrașcanu**I. Spre Emaus**

Prețul Lei 45, plus spese postale: Lei 15.

II. Sfintele Amintiri

Prețul Lei 80, plus spese postale: Lei 20.

GRATIS

trimit catalogul meu despre **vițe de vie altoite** care cuprinde precizările cele mai actuale și sfaturile ne respătabile pentru fiecare viticultor. În interesul propriu al Dvoastre nu procurați vițe de vie sau vițe altoite, până când nu citiți călăuza mea de viticultură.

Adresa: **J. SZÜCS**, pepinerie 24, Diószig, județul Bihor. Se caută agenți pe largă provizie mare. (131) 2—16

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.